

תמיד

אש

תוקד... לעד

שירים

פנחס פרח

שיח אב שכול

פנחס פרח

אש תמיד

פנחס פרח – סופר ומשורר
יליד ירושלים, עוסק שנים רבות
בהוראה ובחינוך. כיום, מפקח כולל
על בתי"ס מטעם משרד החינוך
והתרבות.

הספר "אש-תמיד" כולל שירי
שכול של אב על מות בנו בגיבורים,
במלחמת-יום הכיפורים ואינו אלא
המשך לספרו הקודם "הבן יקיר לי
אפרים", שראה-אור בהוצאתנו בשנת
תשל"ד ושתי מהדורותיו אזלו. "אש
השכול אינה חדלה לבעור בלבו של
המחבר ובאה לידי בטוי עז בשיריו
הציוריים", נאמר על ספרו.
מספריו שראוי-אור:

"הבן יקיר לי אפרים" – שירים
תשל"ד, 1974.

"לא נדעו עקבותיהם" – רומן
בהוצ' הקיבוץ המאוחד תשל"ה
1975.

"כינור דוד" – סיפור לבני הנעורים
בהוצ' הקיבוץ המאוחד תשל"ו 1976.

פנחס פרח

אש תמיד

תוקד... לעד

לאהרון ניקיס,

בגובה, בגובה, בגובה, בגובה, בגובה, בגובה,

אין וסמך

אניו א אפריס

יאריו א האמבר

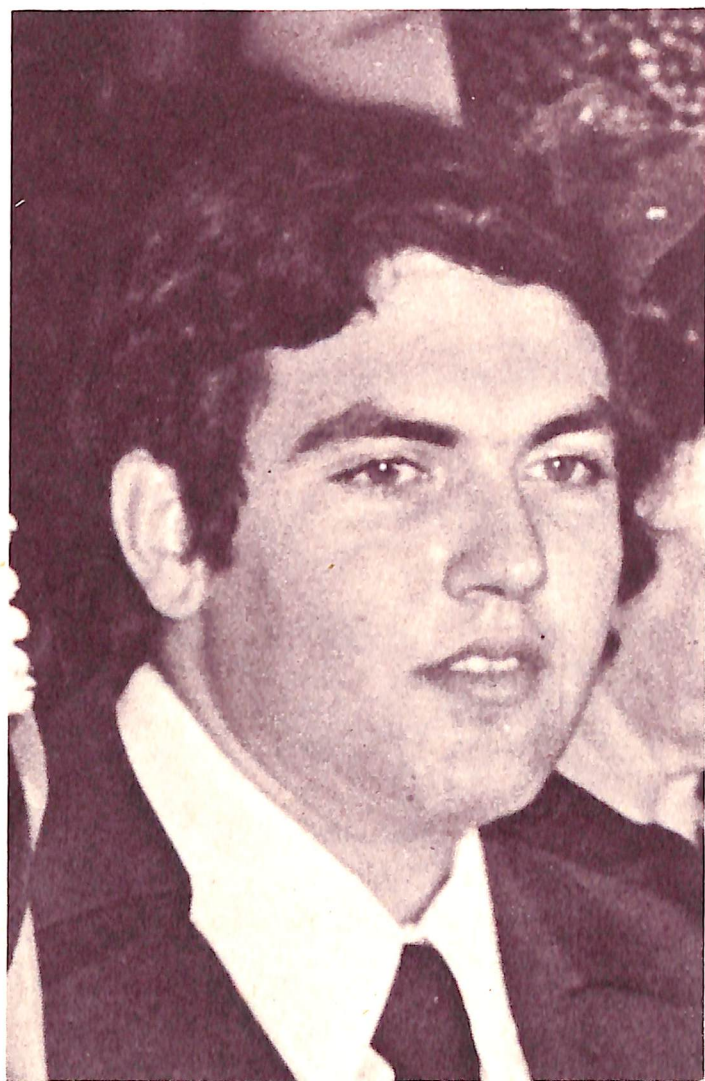
30.6.06

לקד

"אש תמיד תוקד על המזבח לעד."
נר לבני יקירי אפרים הי"ד, שנפל בגבורה
במלחמת יום הכיפורים, בקרב הבלימה בסיני
— בעודו באביב ימיו.

ציורים: יונה שפרינגר.
לידידי ורעי מר יונה שפרינגר — תודה מקרב
לב על הליווי הנאמן שנתן לשירי בציוריו.

תשל"ח
1978
©
כל הזכויות שמורות
לטרקליון בע"מ ולמשורר
ביצוע: עקד
בר"כוכבא 29, תל-אביב, טל. 283648
סדר צילום, לוחות והדפסה, דפוס מל"ן

אפרים פרח ז"ל

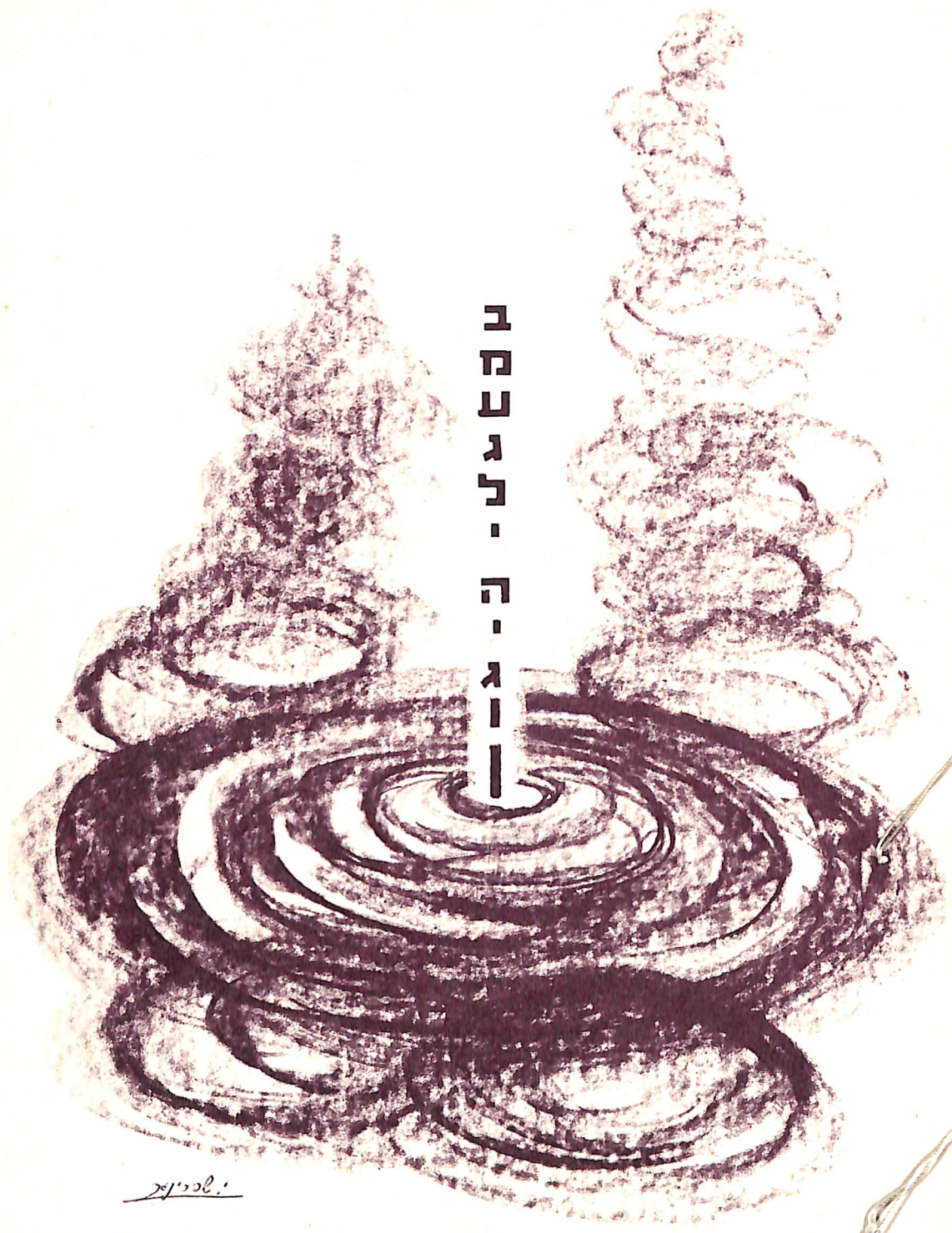
סדר השירים

עמ'

9

במעגלי השכול

11	אש התמיד
12	נר זכרון
13	שירי
14	הוה
16	המיתר שנותר
18	כבלים
20	סתו
22	עקדה
24	אזלת און
25	צא מתוכה
27	בעותי לילה
29	אני ולילי
30	חלום בלהות
32	איכה אישן
33	הרהורים
34	חזיון
36	אל תקרב אל הנער
38	צר
39	בואי קרן אור
41	לב ואבן
43	יום הזכרון
44	האביב שנכלא
45	עוד צעיר נפל
46	מצבה
47	אליו
53	תהיה ורוח
55	מדוע?
56	רוחם
57	רמיה
58	אלהי, מדוע?
59	מאין
60	סתראל
62	הרוח
73	אני ירא את רוחי
64	לו נתן
66	הלדת הרצח
67	המחר
68	שלום
70	לשלומם של רכים - תפילה

מ - נ - א - ר - י - ת

20/10/2011

אש התמיד.

תשל"ד, ותשל"ה, ותשל"ו,
קבר תשל"ז –
נהלב חוזר ובוכה
כמאז.
חלפו קבר ארבע,
אם תחלפנה עוד שש,
תוסיף עוד ליקד
בבשרנו האש.
אש השכול,
שנצתה,
שדלקה אז בדם,
לא תכבה לעד,
היא תצרב
עד עולם.

ניסן תשל"ז.

גַּר זְכוּרֹן

לזכרה, הדלקתי גר,
התחוש יקירי?
גר זכרון?
ידי רועדות,
לבי מפרפר,
ומחנק נורא בגרון –
הדלקתי גר.
לפני שעה קניתי
בחנות;
בין מאות רעיו
על האצטבה נצב
צפה למבקש,
לדורש.
לפני שעה –
היה סתם
קופסת פח, ודונג,
ופתיל זבש.
והנה, אף
העליתי בו אש,
דמעו עיני,
הלמו רקותי,
כי אותך יקירי,
שמעתי לוהש.

אייר תשל"ז

שירי

אני שר בין ערבים
לבדי בין קתלים,
נוגות הקרנים,
עגומים הצללים.
שירי אפר,
שירי אפרים,
שירי דם
ודמעות בעינים.
שירי פלדה
וטילים ועופרת,
שירי שלדה
ותפת בווערת.
שירי זעקה
בוקעת מלב,
שירי אנקה
ופצע וכאב,
שירי התעלה
האגם המר,
שירי זללה
ומנות אכזר.
שירי מדבר,
שירי סיני,
די לי, די!
אללי!
אן עוד תשאוני,
תובילוני עיני?!

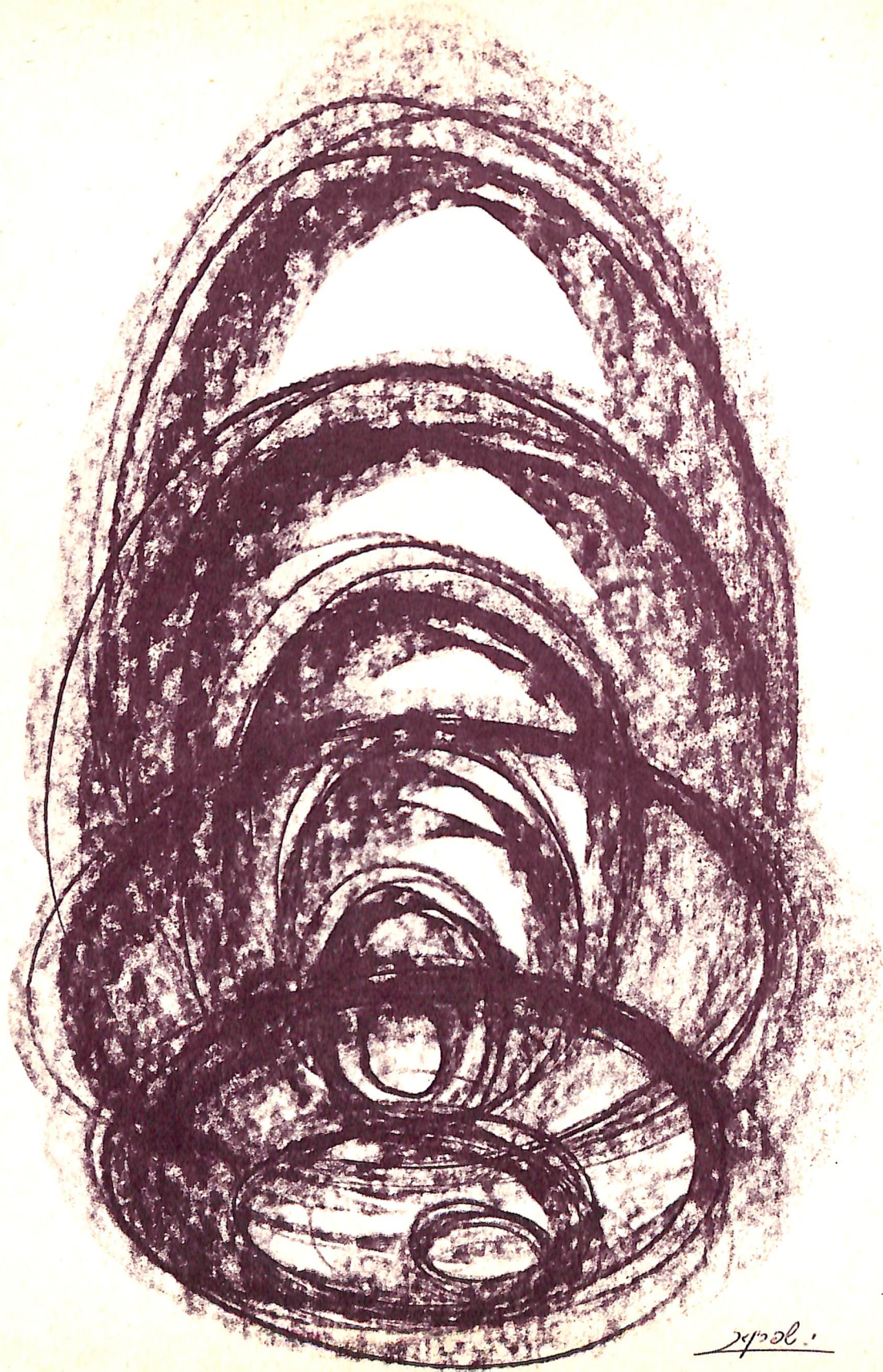
תשרי תשל"ז

אש נפלה להבה
כחיה רעבה
פצרה פיה לבלי חק,
השתוללה, הגביקה,
האריכה לשון
לפתה ענף עבות בעץ.
נתלפד —
בער —
שבעה —
דעכה —
כבתה —
נותרה הצמרת
לא מנת — לא חיים,
חרובה ירקה,
רכונה שחורים
על ענף שמת,
שנשרף בחיקה,
ודמעות שרף
זלגו מעיניה —
עמדו, קפאו,
על חשף בדיה.

אב תשל"ז

הנה

עצים —
כואבים עתים,
נדים, בוכים
ברוח.
ענף נכרת
עבות מחיקם,
אש נפלה
פתאום בחלקם
וטפסה ועלתה
אל לבם.
ידעתי עץ
זרק הנה,
משכמו גבוה בחרש,
זקוף, רענן,
סעוף פארה ושרש.
ובליל אימים
רעום ונוזעם
נחתה
על ראש היער
הנה,

י. אשכנזי

המיתר שגותר

בשער, בגבר כאבי,
נתקו מיתרי לבבי
נסתבכו הקצוות –
מרי.
מיתר
רק אקד
גותר
בדד
מתים,
מול חלל אפל
בשער ביגורי,
לצער הרוח
לילל,
לפרט עליו
מזמורי.

ניסן תשל"ו

אני צועד נגד רצוני –
קדימה,
שם על פרחי
בעול צנארי
עם עבדי עולם.
כתוא מקמר
אני מושך יום תמים,
עגלת חיי העמוסה
לעיפה;
ואין מנוח לי ומרגע
תחת שמש,
בלתי אם שוב אל תאי האפל
כליל אמש,
לקטף תנומה,
להפליג בים החלומות
הרסק מן ההנה,
ולו לשעות ספורות,
מטרדות החיים
עלי אדמות.

אדר תשל"ז

כבלים

כסוהר תורן-אשמרת
משעמם,
המצפה אלי בקר –
להעיר
כלואי עולם
לעבודת יומם,
בפרך –
מופיע מדי בקר,
שחר חור, מפקק
פהוק רחב,
מסיר מעלי בעצלתים
כבלי תנומה –
והודפני באדישות
שבשגרה:
"לך הססוף בקהל
העמלים, במערבלת
הדאגות!"
ותחת איום פרגולו,

לְעַץ בְּשִׁלְכָת –
נִכּוֹן עוֹד אָבִיב,
יָשׁוּב, יִפְרַח,
עוֹד יָנִיב;

לְחַיִּים יָשׁוּבוּ
יַעֲזֹרוּ בְּדָיו,
אֵךְ לִי, אֵלְלִי!
כִּי יָבֹא
עוֹד אָבִיב,
לֹא יָשִׁיב

לִי פְרִי הַלּוּלִי.
לֹא אָשׁוּב עוֹד
נִכְחִי

קְדִימָה לְלֶכֶת,
אַחַר הַשִּׁלְכָת
שֶׁל אָב;

כִּי בָּא יוֹמִי
עִם זֶה הַשִּׁלְכָת,
שֶׁהֵבִיא עִמוֹ
זֶה הַסֵּתוּ.

סֵתוּ

פְּרִי בְּפוּרֵי
נִקְטָף מִחִיקֵי
הַנוּטָף דָּמִי
עִם דָּמָיו.

יְמֵי נוֹשְׁרִים,
כְּעָלִי הַשִּׁלְכָת
כְּעָלִי הַשִּׁלְכָת
בְּסֵתוּ.

גוּפֵי כְּאֵילָן
חֲשׂוֹף הַפָּקֶר,
לְסַעַר נוֹתֵר,
לְשַׁרְבֵּ.

דְּמַעוֹתַי נִחְשְׁפוּ
לְאוֹרָה שֶׁל חֲמָה,
כְּשֶׁרָף עַץ הַזָּב
מִפְּצָעָיו.

עקדה

אני לא צויתתי
להעלותך על אחד ההרים,
גם לא הלכתי עמך
אל ארץ המורה
בחרדה ותהיה
למלא מצנת זה,
אף לא הושבתי מנגד
את שני הנערים,
לבל יבואו עמי בסוד הבכיה,
כי לא אותי אמר לנסות אדני
בליל מוראות הדמים בסיני.
כי אותך יקירי,
עד תם נסה הצו
בליל האימים, בשדה הקרב,
באותו לילה אפל, שחור,
ולא שב
בידי אב
ספינו אחר,

גם איל לא נאחו בקרניו.
אתה ראית את האש
ואת העצים
ואת הפגזים המתנפצים
לקראתך רסיסים,
ולא שאלת – "איה השם לעולה?"
כי ידעת גם ידעת,
שאין כאן שם, זולתך.
שה?...
שגיון רוח
הן השם לטבח יובל
לא יתאדר בגבורתו
אתה פרצת כארי מסבכו,
ככפיר ממעונותו,
לדבר את אויבינו בשער.
האמנם, יבוא איל תחתיך,
הכפיר,
אם אתה הוא, הפעם, הנער?

אלול תשל"ו

אזלת און

לו נתן לי האב
לצאת אל הקרב
מול בני הגר
לרדת סיני -
לו נתן, לו נתן,
לחבש הקסדה
וברכב פלדה
לדהר במדבר
עם בני,
במסד העשו,
תחת ברד פדורים,
לבתר בקעות
והרים,
ובקנה התוחח
ובמפץ הפגז -
עמם יחד
האויב להרעים,
לו נתן, לו נתן ...
אך גילי
גילי שלי, אלי!
הזה בעוכרי,
אסרני בין יושבי
הקרנות,
רק לפרפר בין זועות
רעיוני,
על אימת הקרבות
בסיני.

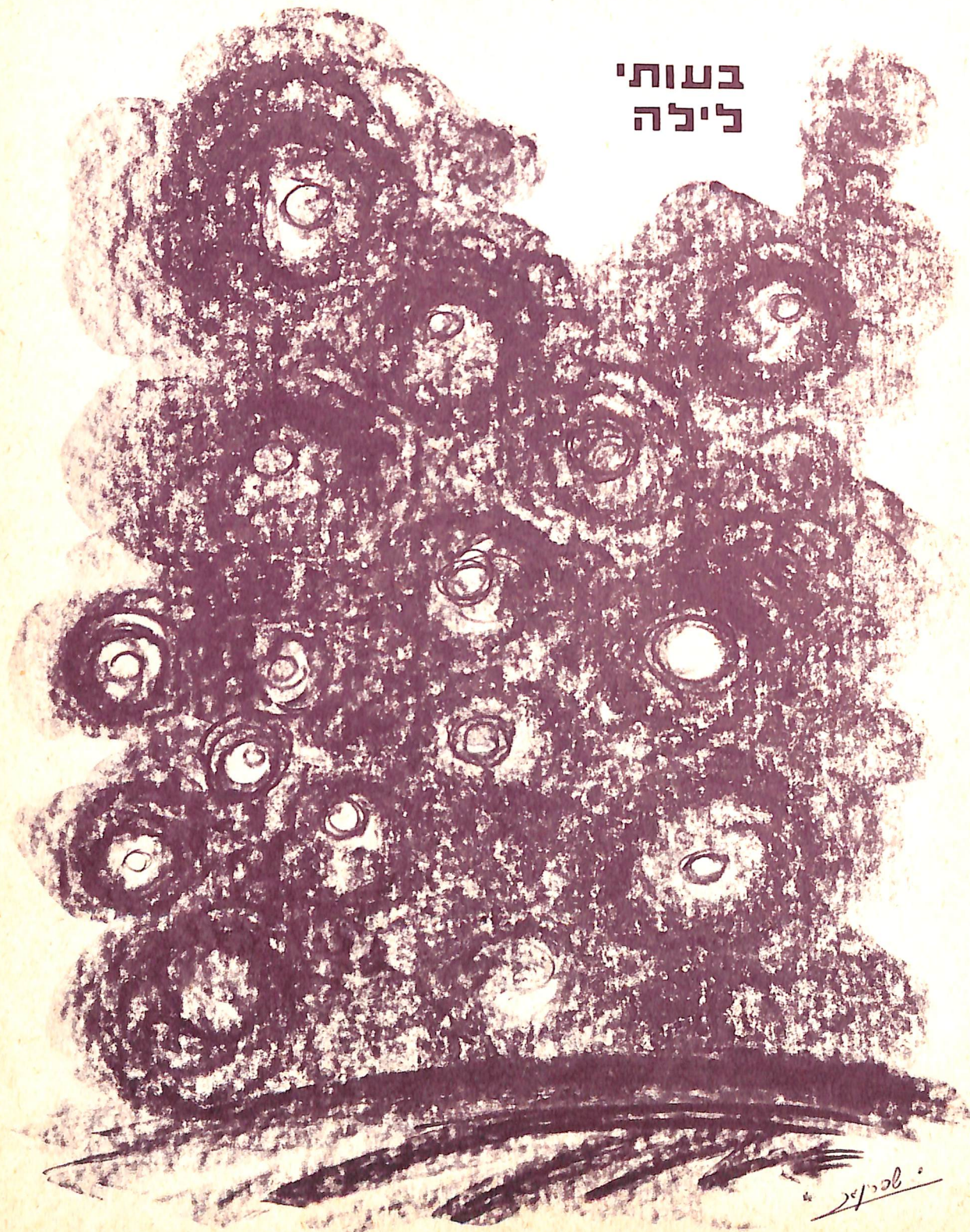
אייר תשל"ד

צא מתוכה

פרץ נערי
את מסגרת התמונה
שעל הקיר,
סגרה עליך
זה שנתים,
וצא נא מתוכה
מתוך צלעות כלאה,
ושוב הסב עמנו כאן
אל השלחן
לסעד הפת
כמיומים,
וחיך, וצחק
בקול שובב, עליו,
מתגלגל,
כי כמהו
כמהו לצחוקך
האזנים.
וצא נא עמי
לעבד את הגן,
עד תיגר הזעה
מאפים,
עד יעורו לחיים
אדמה ואילן,
עד יעור הכל לחיים,
כי עמך מקור החיים -
תוסס ורוגן ושוקק.
מדוע, אפוא, תוסיף
להביט בי כך -
כה אדיש, כה קר
ושותק ?

חשון תשל"ו

בעותי
לילה

לילית

אני ולילי

סגר עלי הלילה
בעין כהיונו,
את כל כלי
הוא לכד.
שלובים ומחשקים
שכבנו בך —
הוא בתוכי
ואני בתוכו,
עד היינו לאחד.
הוא חטט בצפרניו
בנבכי עברי,
שאמרתי לגז,
לנעל.
על כרחי, לקטתי
זכרונות צערי,
שפה הפצתי מהם
לחדל —
ולא יכולתי אני,
וגם הוא לא יכול,
אז נעור הבכי בשנינו —
הוא בקה בי,
ואני בכיתי בו
עד שחר.

חלום בלהות

כאיתי את אדני
בחזיון לילה
בינות לפגרים
בסיני,
יושב על תלולית עפר
במדבר,
וראש לו חפוי
כחן על זרועו,
והיא אינה מושלה לו,
והוא בוכה.
שך שש כנפים
רק אחד
עמו ירד,
עומד ממעל לו;
בשתיים יאהיל עליו,
בשתיים ימחה דמעותיו,
ובשתיים יעופף,
וצרח קול מר –
ואמר:
"אוה! אוה! אוה!
כי נפל לארץ כבודו"
פגרים, פגרים, פגרים,
פגרי בניו פזורים
סביב לו –
ירוים, מרששים,
והמדבר עשן
מקרב אמש,
מרכבות הכרזל והירי
עודם עשנים,

עיט תאב בשרים
קרוב אל הבנים
ואדני חסר אונים
לעברו מצעק:
"סב לאחור, העיט השחור!"
והעיט שאננים
לעברו מצחק,
שולף צפרניים
ופוער המקור
לעבר הגופות,
לעבר גופת בני
עודו פצוע,
עודו חי,
"אללי!"
זעקתי קול גדול.
לא יכולתי עוד
לראות החזיון
בשיון נפש,
הושטתי היד,
כנצתי האגרוף
להלם בעיט,
לשבר המקור,
ותיבש ידי,
ואצרח קול בוכים,
קול אים,
ואעור
ממראות האימים,
מבלהות החלום.

הרהורים

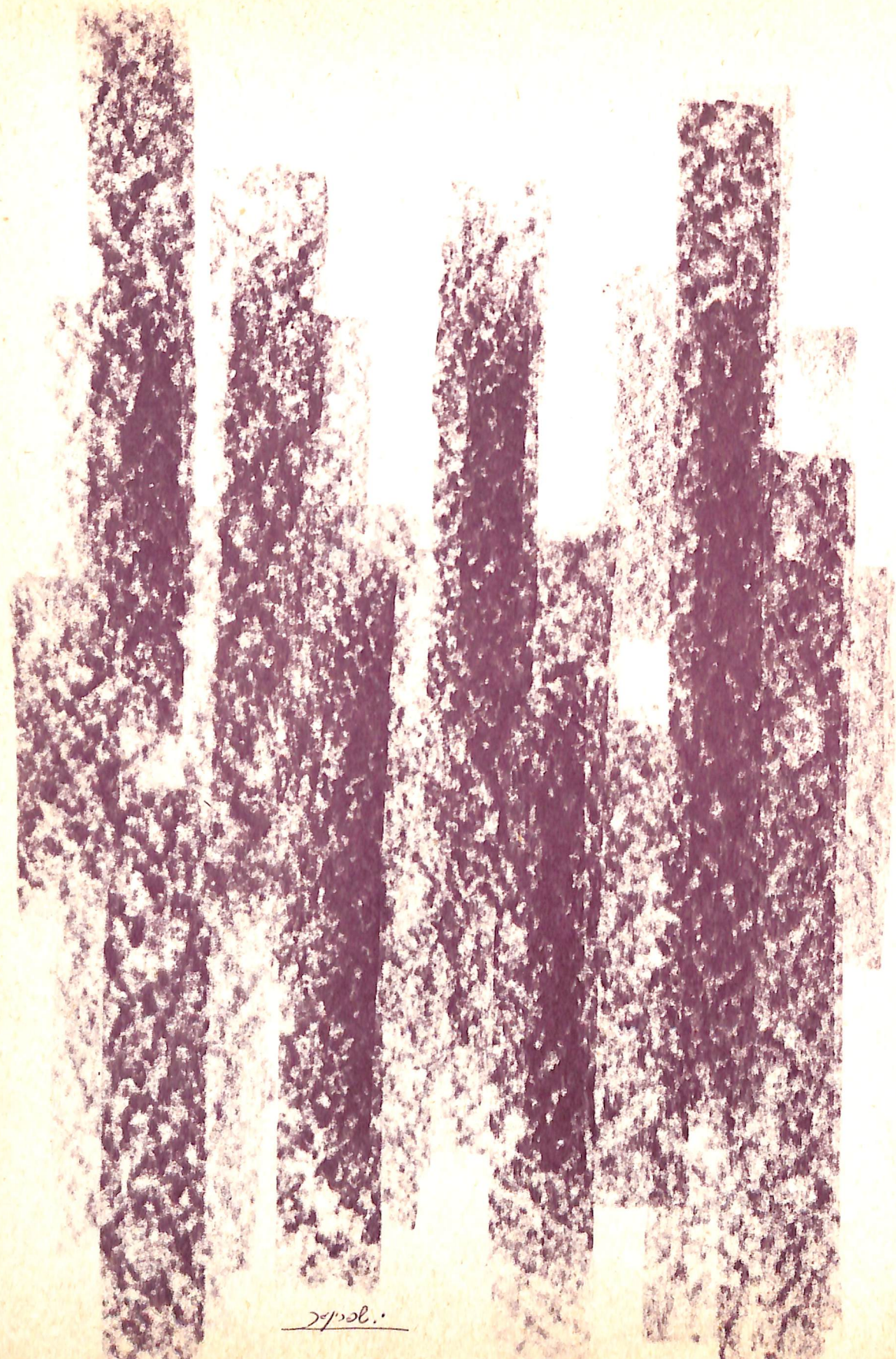
מה לכם הרהורי
שִׁלְפָתֵם צְפָרְנֵיכֶם
הַחֲדוֹת — אִימָה,
קִרְעָתֶם מְעִינִי
קוּרֵי הַתְּנוּמָה,
וּבְאֲכֻזְרֵי חֶמֶה
הַשְּׁלַכְתֶּם אוֹתִי בְחֲצוֹת
מִמְבָּצְרֵי בְטִיחָה,
טָרַף לְשֵׁנִי
רְעִיּוֹנֵי בְזִיחָה.
עֵינַי פְּקוּחוֹת לַרְנוּחָה
בְּעֶלְטַת הַחֶדֶר —
דְּמָמָה,
רַק הַרוּחַ מְשִׁיק
הַחֲלוּנוֹת בְּתֵדָה,
מְרַגֵּז, מִתְעַלֵּל
בְּנִשְׁמָה.
וּכְדֵיג בּוֹדֵד
וְלֶכֶד בְּסַעֲרָה
נֶאֱבָק בְּגַלִּים, בְּרוּחַ,
גְּלִי יִסּוּרִי,
מִשְׁבְּרֵי הַרְהוּרֵי,
לֹא עוֹד יִתְנוּנֵי לְנוּחַ.

שבט תשל"ו

איכה אישן?

אֲנִי בּוֹכָה עַל מִשְׁכְּבִי
בְּלֵילוֹת,
הִכָּר סוּפֵג דְּמְעוֹתַי,
הַמְּלַח צוֹרֵב לְחַיִּי,
אִיכָה אִישֵׁן?
לְבִי הוֹלֵם
כְּאֶלֶף תַּפִּים
מִהֲדָהד,
פּוֹעֵם;
וּכְמִיתְרֵי כִּינּוֹר
נִמְתַּחוּ עֲצָבִי
בִּידֵי נֶגֶן הָעֶצֶב,
קִשְׁתּוֹ מִפִּיקָה וְכָאִים.
אֲנִי נֶאֱנַח עֲמוּקוֹת,
עָרְבוּ לְאֲזֵנִי
אֲנַחוֹתַי,
כְּתִשׂוֹאוֹת לְאֶמֶן,
וְהוּא שָׁב אֵלַי
בְּהִדְרֹן —
אִיכָה אִישֵׁן?

אלול תשל"ו

ל.ל.ל.

חזיון

כְּבִשָּׁה הַתְּנוּמָה עֲפֵעָפִי
עַד שֶׁקָּעְתִּי בְּתֵהוֹם הַנְּשִׂיָה –
כִּר נִרְחַב לְחִזְיוֹן לִילָה
בְּאַרְץ מֵאֲפֵלִיָּה.
וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה.
רְבוּ צְבָאִים הִרְהוּרִים
וְיִצְאוּ בִסְעָרָה לְקָרֵב
עַל שְׂדֵה לְבָבִי
וּבִתְרוּהוּ בְּתָרִים.
לֹא עֲגָלָה מְשַׁלֶּשֶׁת רְאִיתִי,
אִף לֹא אֵיל מְשַׁלֵּשׁ,
גַּם לֹא עֵז, שְׂרָאָה
אֲבָרְקִים אָבִי,
בְּחִזְיוֹן בְּתוֹרִים;
אִף לֹא לִפִּיד הָאֵשׁ
שֶׁל אֵב הַמּוֹן
הַלֵּךְ בֵּין בְּתָרֵי שְׁלִי –
הִזָּה לִפִּידֵי טֹק בּוֹעֵר
וְשִׂאֲגוֹת בַּחוּרִים,
עַל בְּרִית שְׁהוּפְרָה
בֵּין הַבְּתָרִים –
בֵּין בְּתָרֵי לְבָבִי.

אדר תשל"ו

אל תקרב אל הנער
העיט, סב לאחור!
אל תקרב אל הנער
ואל תעש לו מאומה,
ואל תשלף צפרן,
ואל תשלח בו מקור,
בנערי הגבור,
שנדם.
הוא נפל בקרב האכזר
ליד האגם המר,
פגז הטילו אי שם
במדבר,
לא נודעו עקבותיו,
הוא נעדר.
ברגז ארץ,
בהמוט רקיע,
מי יוכל זולתך
אל גופת נקירי להגיע?

השבעתיד העיט
בוזה אלי
טל מעמי קצבתך.
ידעתי –
רעבונך ישבר
רק הכשר –
בשרי תחת בשרו,
בי נשבעתני,
שבועת כבוד,
שבועת אב,
עיני תחת עיניו,
רק, אל תשלח מקור
אל הנער,
אל נא תקרב
אליו.
אל תקרב אליו,
אל תקרב אליו.

בואי קרן אור

כעטלפים עטו עלי
הרהורי
באשמרת,
קרעו תנומה מעפעפי,
נאחזו בבשרי
אשכולות,
אשכולות,
אמרו:
"לכה נתראה פנים!"
בעלטת חצות —
לא עמדו לי הכוחות
בקרב;
אכזבות האתמול
כבלוני,
שבי בידיהם
הפילוני.
עונה השחר!
בואי נא קרן אור,
הצילוני!

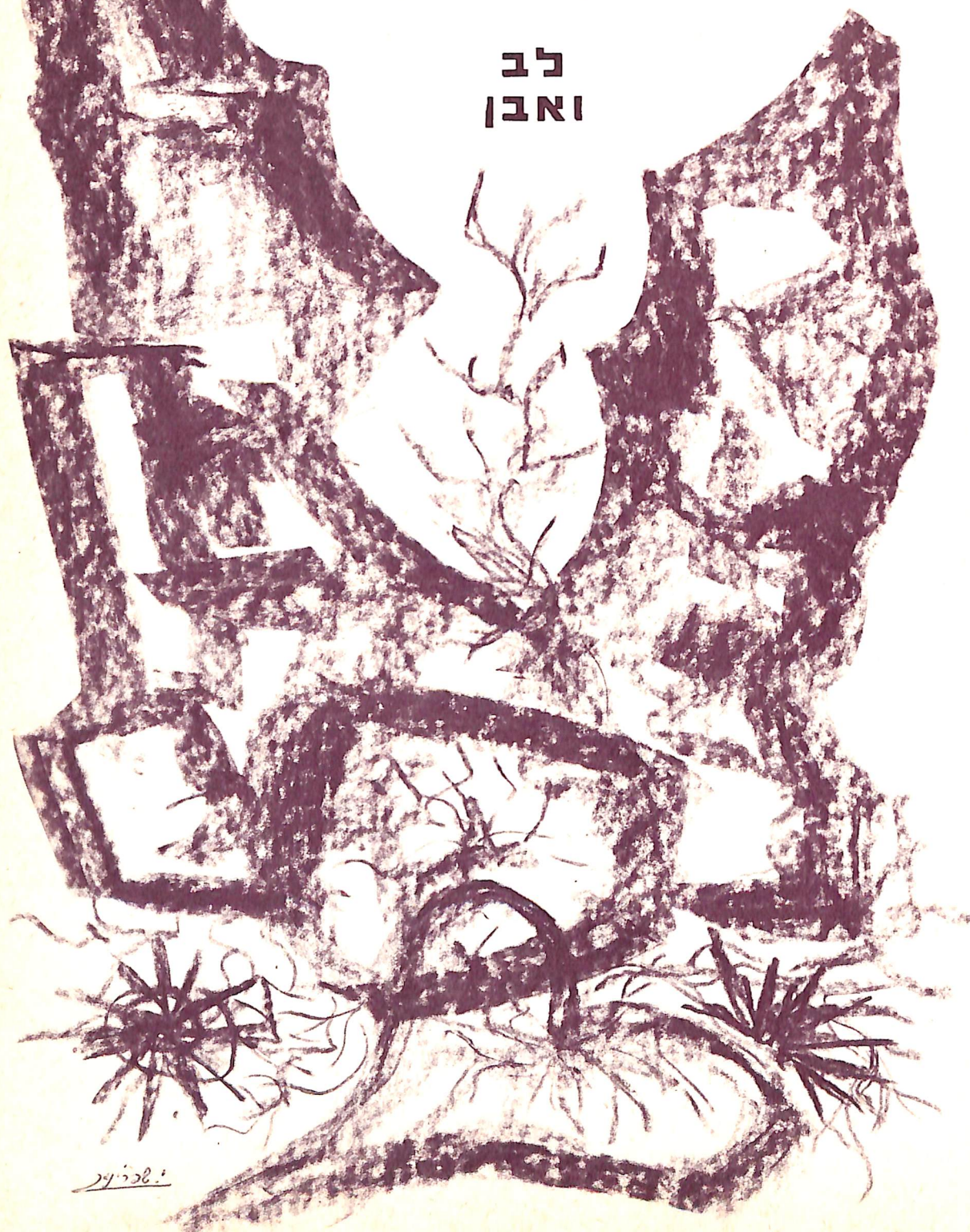
אב תשל"ו

צר

תוהה אני צועד
ברחובותיה של עיר
ובוהה,
המראות זורמים בתוך עיני —
ואינני רואה.
עולים הקולות אלפים באזני —
ואינני שומע.
נרגש,
אני נתקל
בזרם הקהל,
ואינני חש.
שסתומי לבבי —
מכושים.
נימי נשמתתי —
מיתרים,
נמתחו
עד קצה.
סרעפי בקרבי —
רשת לרגלי,
נתיבי —
אפלה.

אב, תשל"ו

לב
ואבן

24.58.

יום הזכרון.

שוב נושאים אנו זרינו,
זרי שכול ואלמון
ופוסעים שחוחים
תחת גטל היגון,
לעבר קרית הנערים
הדוממת.
כמלאכים צחורים
מקבילות פנינו
המצבות הלבנות,
בוהקות באור שחרית,
רחצו בטללי אשמרת
לקראתנו –
לקראת מפגש בנים – הורים.
תומכים ונתמכים
נהלך קודרים
בינות לקברים,
נתניצב איש ושברו,
איש ורו
ליד קבר יקירו –
מצבת נערו.
איש וקדישו, וארחו, ופרקו,
איש ואשו, ושיחו כדרכו
נשים, גאנח מרה.
ונזיל דמעה רוותמת
על האבן הקרה.

אדר תשל"ז

האביב שונקלא

בלאו המצבות הלכנות
את האביב פתחתו
במלוא פריחתו,
ועשוהו אביב של שרשים
טמונים באדמה,
באפלה אין אור,
אין צמיחה,
אין גבעול,
אין ציץ,
אין פריחה,
אין דורה,
אין קול,
כי נעלם,
כי נדם,
כי נכלא תחת
האבן הלכנה
במלא פריחתו —
האדם.

ניסן תשל"ז

עוד צעיר נפל.

עיר נעורים,
קרית אבן לבנה,
דוממה, אין קול.
רק החרש לוחש,
ורוח גושש
מלטף בדממה הקברים.
וקרוש אל ארז שח,
וארז אל ארז שח,
נאנח,
"אוֹהָה! שוב הלילה צנח,
עוד צעיר נפל בגבורים;"

אדר תשל"ז

אליו

הולם לבי
מצליף בי
באלף שוט
מאיץ בי
הודפני – לשם,
אל הקה,
אל הבג,
לפקדו,
לבדי, לבדי, לבדי
לפקדו הלילה,
להתפסק
על שיש קברו.
אני רועד,
אני צועד,
אני פורץ
אל תוך כהיון הלילה;
עזים מאנני
נחושים –
אליו,
אליו,

מצבה

ידי קופאות מקור
עדי צבט,
עדי חדר
ספות בבשרי,
קרות משיש המצבת
כסתה עליך יקירי.
האמנם זו הצנה
של יום חרף ירושלמי
נעצה בי צפרניה
סמורה ככה עורי?
אם שני קרח
עדי קרב
נעצו בי פארי
מלתעות אסוני?
ואולי קמו עלי מרעות
יחדיו לאכל בשרי
ביגוני?

כסלו תשל"ז

רקוּתִי —
תָּף תַּחַת הַלֵּם
דְּמִי,
כְּעֵלָה גִדְף אֲנִי רוֹעֵד,
אֲנִי צוֹעֵד
אֶל תוֹךְ הַחֲשֵׁכָה,
אֶל זְרוּעוֹת הָאִמָּה.
כְּמִלְאָכִים לְבָנִים
מִבְּהִיקוֹת הַמַּצְבּוֹת
מִתוֹךְ הַשְּׁחוֹר.
פָּתַע יָד נְעִלְמָה
הוֹדְפַתְנִי אַחֲוֹר;
אֲנִי נֶאֱבָקָה,
הִיא גּוֹבְרַת.
צְמַרְמַרַת
בִּי עוֹבְרַת.
אֲנִי נְסוּגָה,
אֲנִי נִלְחָמָה,
אֲנִי נְסוּגָה,
אֲנִי נְסוּגָה,
אֲנִי נְמוּגָה,
זַעְקוֹת אִימִים

אֵלֶי.
אֲנִי אֶץ,
אֲנִי רָץ,
רְגְלֵי מִתְּחַרְוֹת
אֶת חֲפָצֵי
אֶל בְּנֵי הַיָּקָר,
אֶל הַהֵר!
כְּבֹד נְשָׁם, הִנְעִתִי —
אִין דְּלֵת,
אִין מוֹעוּל,
אִין בְּרִים —
וְלָמָּה אֲנִי נֶעְצָר?
כָּלֵעַ עֲנֹק
וּפְעֵר
אֶל מוּלֵי
הַשַּׁעַר
לְכַלֵּעַ אוֹתִי אֶל קֶרְבוֹ —
וְאִין זָרָא,
אֲנִי זָרָא נוֹרָא מִבוּא;
אֲנִי נוֹעֵץ מִבְּטֵי בַּעֲלָטָה,
בַּצְלָמוֹת,
אֲנִי מִהַדָּס בְּרִגְלֵי,

כָּל עוֹד נִפְשֵׁי בֵי,
עַל שְׂכָמִי תִרְמִיל מִכְאוּבִי.
וּכְאֲשֶׁם עַל חֶטְאוֹ,
שׁוֹב הוֹלֵם עַל חֲזִי
אֲגִרוֹף לִבִּי.
הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם עוֹבְרִים
וְשָׁבִים –
אֵל תְּבִיטוּ בִי,

אֵל תְּבִיטוּ בִי,

שׁוֹנֵפֶתֶל אֲנִי,

שׁוֹנֵפֶתֶל אֲנִי,

שׁוֹנֵפֶתֶל אֲנִי קְשׁוֹת
עִם לְבִי.

תמוז תשל"ה

פּוֹרְצוֹת מִגְרוֹנִי,
עוֹד מַעֲט
וְדַעְתִּי עָלַי תִּטְרַף –
אֲנִי קוֹרָא לְעִזְרָה
אֶת בְּנֵי,
אֶת בְּנֵי שְׁלִי, אֶפְרַיִם,
"אֶפְרַיִם!
אֶפְרַיִם!"
מִתְנַפְצוֹת וְעֻקוֹתֵי
עַל פְּנֵי הַקְּבָרִים,
"אֶפְרַיִם! אֶפְרַיִם!"
עוֹנִים הַקְּרִים
"אֶפְרַיִם! אֶפְרַיִם!"
מְשִׁיבִים הַשָּׁמַיִם.
שְׁעָרֵי – מִסְמָרִים,
בְּשָׂרֵי – חֲדוּדִים,
לְשֵׁהוֹת עוֹד בָּאֵן
בְּבֵית־הָעֵלְמִין
אֵינִי מֵהֵינִי.
אֲנִי נִמְלֵט,
אֲנִי בּוֹרַח,
אֲנִי פּוֹרֵץ אֶל הַרְחוֹב

תהיה
ורוח

א. שניידר

מדוע?

מדוע זה מותרך לא צנה את מותי,
בו ביום?
מדוע לא גבר הכריע צער הפרידה כוחותי,
עד תם?
מדוע לא פנצה מעכה יד הכאב את דפנות
לבבי,
עד דם?
מדוע נותרתי אחרין להלך בארץ,
ולנשם?
ואני נושם על כרחי,
ואני חי על כרחי,
ואני אוכל על כרחי,
אך יש ואני מחנה,
ויש ואני נדקף ליקנות ממראות החיים,
ויש ואני נתפס לצחוק – אפלו קול גדול,
ואני מתיסר ואני בוכה בסתרי הלב,
ואני נאנח על משכבי בלילות,
ואני מיבב,
ואני כואב
את שאכלתי,
את שחיקתי,
את שצחקתי,
את שנשמתי,
וניחוח שהרחתי בלעדך –
אני כואב.

רוחם

אישון עיניהם
לא עוד ותאו
את כדור הסהר,
כי איננו.
ונתיב נעוריהם
לא עוד נגיה
כדור החמה,
כי איננו.
והפרי לחכם
לא עוד יערב,
כי איננו.
וחמדת נערה
לא תלהט גם הדם,
כי איננו.
לנד השלחן
נפקד מקומם,
כי איננו.
אך רוחם הטובה
לא תתם לעולם,
היא לנצח
תחיה בקרבנו.

כסלו תשל"ז

רמיה

שבני העתיד בחיוף רמיה,
דסק מנתיבי העבר,
פרשתי אליו זרועות צפנה,
התפללתי ליום המחר.

לאור זריחתו, קם בית חלומותי
ארמון, וחומה, ומגדל.
במבצרי הרם קרעתי חלונותי,
שלעד זהרו לא יחדל.

אויזה כי בא זהר, מזנף ונמקה,
בחבו הסתיר אפלה —
עתה אערג על נחלת העבר,
אדלה זכרונות ממצולקה.

ניסן תשל"ו

מאין

לילי דמע,
בְּקָרִי אֲנֹחָה,
הַאֲמָנָם
מִהֲצֵהֵב הַשְׁתָּו
כְּפָלִים לְקַחָה
נִפְשֵׁי
בְּהַבְרָאָה
עֲצָבָתָּ?

אם מדם
בְּרִחֲלֵקָה
טָפָה נִמְסָכָה
בְּדָמֵי
כּוֹאֲבָתָּ?

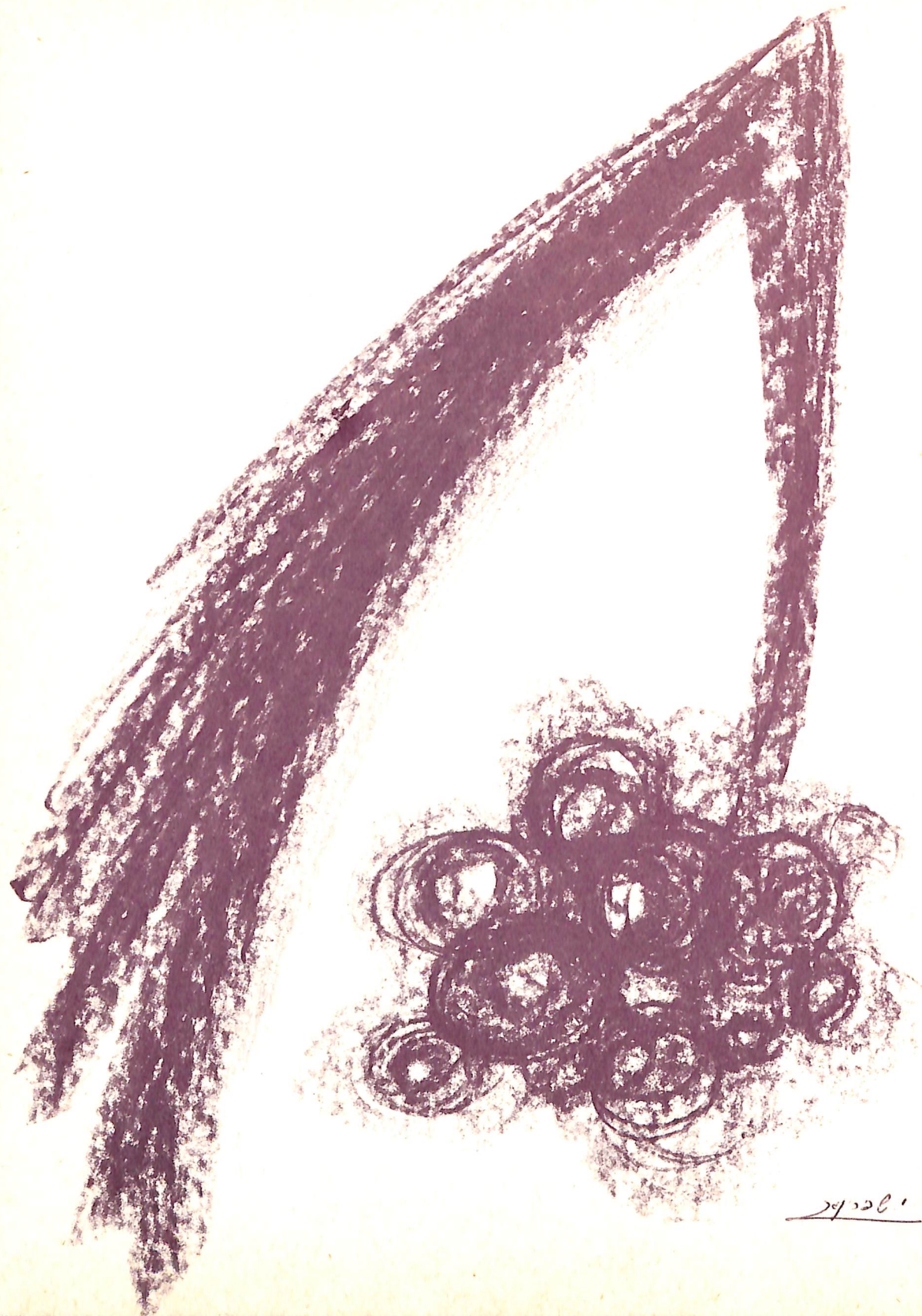
וְאוּלֵי
שְׂמִיךְ מִכְאוֹב
מִלֵּב אִיֹּב
מֵאֲרֶץ עוֹץ
בְּלִבִּי נְעוֹץ
לְמִשְׁמֶרֶת;

שְׂכָד נִגְוָרָתִי
בְּדוּמְיָה
לְעֵלֶע הַכָּאֵב,
בְּאִפָּה לְבָלֵם
מִחֲשָׁבָה
כּוֹפְרָתָּ?

אלהי מדוע?

מדוע אני רואה
בלבלוב –
את הקמילה,
בְּפְרִיָּקָה –
את הנבילה,
בְּעֵלְיָה –
את הנפילה,
מדוע?

מדוע אני רואה
בְּרֵאשִׁית –
את האחרית,
בְּזִרְיָקָה –
את השְׂקִיעָה,
בְּשָׁבַע –
את הגְּוִיעָה,
מדוע?

י' לבי יג

סְתוֹ-אֵל

מסביב האביב
במלוא עצמתו
ובלבי מקונו לו הסתו,
האנכי הריתיו
שעלי לשאתו,
שכך יבכה בי זמיו?
כי לפת צוארי
ונצמד לבשרי –
הן אשליכהו אל אחד השיחים,
ואשבה כהגר
משמים במדבר,
במטחוי קשת בָּדָד בצחיהים
לצפות כה
לבוא המלאך,
שהבכי ישמע מרקיע,
ויסב האל
שמו סתואל,
ובזכותו גם לי יהושיע.
אך גם שהיה
הישוב וקהה
ויביא גם לי הגואל,
או שוא ערירי
בלב מדברי
אצפה לגס ישמעאל?

אדר תשל"ז

"לא בחיל ולא בכוח,
כי אם ברוחי אמר ה'
צבאות"

זכריה ד' 6.

ה ר ו ת

אָדָם כִּי יָמוּת גּוֹפוֹ –
אֵל תִּבְכּוּ לוֹ,
וְאֵל תִּנּוּדוּ.
כִּי גּוֹפוֹ קָרַס,
תַּחֲתָיו קָרַע –
הֵן רוּחוֹ תִּאֲרִיךְ יָמִים.
סִפְדוּ,
בְּכוֹ הַרְבֵּה בְּכָה,
לְאִישׁ שֶׁגּוֹפוֹ חַי –
שֶׁלֹא יָכֵלוּ לוֹ תַחֲלוּאֵיו
וְנִטַּל שְׁנוֹתָיו,
אֶךְ רוּחוֹ בּוֹ נִשְׁבְּרָה,
מֵתָה –
שֶׁלֹא בְעֵתָה,
שֶׁבָקָה חַיִּים.

סיון תשל"ו

אָנִי יֵרָא אֶת רוּחִי

אָנִי יֵרָא אֶת רוּחִי שְׁלִי
מִכָּל הַרוּחוֹת,
שֶׁבְבָלִיָּהּ – כְּבָלִים,
וּמוֹסָרָהּ – יְסוּרִים,
וְשִׁבְטָהּ – אֲכֹרָה,
אָנִי יֵרָא אֶת רוּחִי שְׁלִי,
כֵּן – אֶת רוּחִי שְׁלִי בְצָר.
אֵינִי יֵרָא מִסַּעַר,
מֵרוּחַ קָדִים,
מִמִּדְבָּר, מִצְּקִלוֹן.
הִלְלוּ –
כִּי יִתְנַכְּלוּ לָנוּ, מִשְׁכָּנִי,
יִהְרָסוּהוּ –
אֲגִבֶּה,
אֲקוּם, אֲבַנֶּה לִי קֹדֶשׁ,
אֶךְ רוּחִי שְׁלִי
אִם תִּתְנַכַּל,
לְמָה עוֹד אֲקוּ?
לְמָה אֵינְחַל?
הֵן בְּעַמּוֹת עֲמָה –
לֹא יַעֲמִד לִי כַּחַי הַחֲלָשׁ.

אייר תשל"ה

בעץ הדעת,
אילן התרמית —
ובחר בעץ
החיים.

במערומי
לו נותר
האדם,
לא תפר
עלה התאנה
וכסות הקזב
לארשת פניו,
ולא גרש התם
מברק עיניו,
אולי —
לא אכזב
הנה יציר כפיד
מעפר
אלהי.

אייר תשל"ז

לו נתן

לו נתן לשוב
אל תהו מעולם,
אל חשך על פני
תהום —
בטרם ארץ,
בטרם שמים,
אל רוח אלהים
מרחפת על פני
המים.
אל ימי בראשית
בטרם חיים,
לברוא מחדש
אדם
בצלם אלהים —
אדם חדש,
ללא נחש
מסית
לגעת

הַלֵּדַת הַרְצַח

קִין מַחֵד,
הַבֵּל מִנֶּגֶד,
וּבִינֹתָם –
עֲמוּדִים שָׁנִים.
נֶפֶל הָאֶחָד מִשָּׁה,
הַשָּׁנִי אֶל-עַל
נִתְמַר הַשָּׁמַיִם.
הָאֶחָד פָּקַח עֵינָיו,
שָׁנִי סָפַק כַּפָּיִם.
כָּרַע נֶפֶל הָאֶחָד,
שָׁנִי נֹתֵר בְּדָד
נָע וְנָד,
נוֹשֵׂא בְּחִבּוֹ
לְנִצָּחַת,
סוּד הַרְצַח
הַנוֹלֵד.

תמוז תשל"ז

הַמִּתָּר

טוֹב לוֹ לְאָדָם
כִּי נוֹלַד
וּמִתָּרוֹ סוּד
נִעְתִּידוֹ נְעֵלָם,
וְחֹתֵר הוּא
נִתָּר
עַד עוֹלָם
אֶסֶר הַמִּתָּר,
וְהוֹזָה בְּהַקִּיץ
וְאוֹרֵג חִלּוּמוֹת
וְשִׁמְשׁוֹ בְּעֵב,
כָּבֵה, מְאִיכָה,
חִלִּיפוֹת –
וְכָל יָמָיו
נֶאֱבַק הוּא בְּעֵב,
לְקַרְעַ לְפָנָיו
חִלּוּנוֹת.

שבט תשל"ו

שלום.

לו באה אש
בנפט שדותיך
ערב,
לו באה אש,
לשרף מבטחך
דינמיט;
ורוח זלעפות
לו באה —
להפית באש
באלף פה,
עד יחרב
הגוזל השחור
עד יחדל לזרם,
לפעפע בעורקיך
ראשך לסחרר.

לו נתגרזן
אטד שכם ואבימלך,
לו נתגרזן
אטד איבתך,
לו נכרת.
וסנה לו עלה
תחתיו,
סנה באש לא
אכל.

לו נכחד עורב שחור
קורא תגר
מתחת שמיך,
לו נכחד —
ויונים, לו עלו צחורות,
תחתיו,
ברוך צחור פלומתן —
שלום בפיהן,
בטרף עלה הניית —

לו השיב ישמעאל
חרבו לנדנה,
האת יאחו בידים,
במזמרה לקראתו
אצא,
שלום אתנה
מלוא חפנים —
ושמנו יחדיו
מדבר לגורעדו,
גורעדו
תחת שמים.

אב תשל"ו

לשלומו של רבים - תפלה

אלי, אלי,
שלא יתרוקן
הקו -
מגוזליו,
הבית -
מעוזליו,
שלא ישלט בם האין!
שלא יתם,
שלא יתם לעולם;
שלא יחדל
ציון גוזל
ושחוק
תינוק,
אל יתם לעד -
קולו של רב נולד!

שבט תשל"ז